

REPUBLIKA HRVATSKA
Trgovački sud u Zagrebu
Amruševa 2/II

99. P-335/20

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E

P R E S U D A
i
R J E Š E N J E

Trgovački sud u Zagrebu po sucu Goranu Iskri u pravnoj stvari tužitelja Stečajna masa iza M-PROFIL d.o.o. - u stečaju, OIB 72774354623, Zagreb, Drage Stipca 4, kojeg zastupa punomoćnik Tomislav Orehovec, odvjetnik u Odvjetničkom društvu Ilič, Orehovec & partneri d.o.o., Zagreb, Smičiklasova 18, protiv tuženika VAMACO M.V. d.o.o., OIB 25840795861, Zagreb, Draškovićeve 54, kojeg zastupa punomoćnik Antonio Volarević, odvjetnik iz Zagreba, Gjüre Szaba 1a, radi pobijanja pravnih radnji i utvrđenja, nakon javne glavne rasprave zaključene 8. lipnja 2021. u prisutnosti zamjenice punomoćnika tužitelja Lorene Panežić i zamjenice punomoćnika tuženika Bermine Noršić, s danom objave 9. srpnja 2021.

p r e s u d i o j e

I. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

"Utvrđuje se da je bez pravnog učinka prema stečajnoj masi Ugovor o cesiji, sklopljen između tužitelja, trgovačkog društva M-PROFIL d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Zaboku, Prilaz dr. F. Tuđmana 11, upisano u Sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod MBS: 080000127, OIB: 02586214731, te tuženika trgovačkog društva VAMACO M.V. d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu (Grad Zagreb), Draškovićeve 54, upisano u Sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod MBS: 080092644, OIB: 25840795861, kao cesionara, od dana 03. siječnja 2012. godine", kao neosnovan.

II. Odbija se tužbeni zahtjev koji glasi:

"Utvrđuje se da je Ugovor o cesiji, sklopljen između tužitelja, trgovačkog društva M-PROFIL d.o.o. u stečaju, sa sjedištem u Zaboku, Prilaz dr. F. Tuđmana 11, upisano u Sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod MBS: 080000127, OIB: 02586214731, te tuženika trgovačkog društva VAMACO M.V. d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu (Grad Zagreb), Draškovićeve 54, upisano u Sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod MBS: 080092644, OIB: 25840795861, kao cesionara, od dana 03. siječnja 2012. godine ništetan", kao neosnovan.

III. Nalaže se tužitelju naknaditi tuženiku parnične troškove u iznosu od 276.025,00 kn u roku od 8 dana.

r i j e š i o j e

Odbacuje se tužba u dijelu koji se odnosi na tužbeni zahtjev koji glasi:

"Utvrđuje se da ne postoji pravo tuženika, trgovačkog društva VAMACO M.V. d.o.o. sa sjedištem u Zagrebu (Grad Zagreb), Draškovićeve 54, upisano u Sudski registar Trgovačkog suda u Zagrebu pod MBS: 080092644, OIB: 25840795861 na naplatu imovinske koristi temeljem Ugovora o cesiji od dana 03. siječnja 2012. godine u iznosu od 3.671.592,81 kn", kao nedopuštena.

Obrazloženje

1. Tužitelj je podnio tužbu 8. travnja 2014. radi pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika – ugovora o cesiji od 3. siječnja 2012. U tužbi je naveo da su tužitelj kao cedent i tuženik kao cesionar sklopili ugovor o cesiji 3. siječnja 2012. radi namirenja iznosa od 3.671.592,81 kn. Tim ugovorom određeno je da tuženik namiruje svoju tražbinu koju ima prema tužitelju u visini ustupljene tražbine u trenutku kada ustupljena tražbina bude namirena od TŽV Gredelj d.o.o. Stečajni postupak nad tužiteljem otvoren je 9. srpnja 2012., po prijedlogu društva Elektrocentar Petek d.o.o. podnesenom 8. ožujka 2012. Tužitelj je imao evidentirane nepodmirene obveze kod banaka u razdoblju od 8. veljače 2011. do 11. kolovoza 2011., 5. rujna 2011. do 30. prosinca 2011., 2. siječnja 2012. do 3. siječnja 2012. i 4. siječnja 2012. do otvaranja stečajnog postupka. Tuženik je na temelju ugovora o cesiji ostvario pravo namiriti svoju tražbinu koja ima prema tužitelju prijebojem s dijelom tražbine koju tužitelj ima prema TŽV Gredelj d.o.o. čime je tuženik stavljen u povoljniji položaj od ostalih vjerovnika tužitelja, odnosno navedenim radnjama remeti se ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika. Tuženik je imao pravo na namirenje tražbine u novcu od tužitelja, pa je ugovorom cesiji tuženiku dano namirenje koje on nije imao pravo zahtijevati zbog čega se radi o inkongruentnoj pravnoj radnji. Tužitelj je u vrijeme poduzimanja pravne radnje bio nesposoban za plaćanje. U tijeku postupka navodi da je tražbina prenesena na tuženika u trenutku potpisa ugovora pa od sklapanja ugovora tužitelj više ne može taj iznos potraživati od TŽV Gredelj d.o.o. pa je već samim sklapanjem ugovora umanjena stečajna masa, a sama naplata tražbine je ugovorena pod uvjetom, odnosno tražbina će se moći naplatiti kada tužitelj uspije u sporu s TŽV Gredelj d.o.o.

2. Tuženik je podnio odgovor na tužbu u kojem osporava da su ispunjene pretpostavke za pobijanje pravne radnje. Navodi da se ugovorom o cesiji ne oštećuju stečajni vjerovnici, niti je tuženik stavljen u povoljniji položaj. Navodi i da je potraživanje preneseno cesijom predmet parničnog postupka koji se vodi pod brojem P-7030/10, a koji je tužitelj pokrenuo protiv TŽV Gredelj d.o.o. Ističe da se radi o cesiji radi ispunjenja pa dužnik neovisno o cesiji može ispuniti obvezu tužitelju te da tuženik nije naplatio tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o., niti to može učiniti jer nije prijavio tražbinu u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o. U tijeku postupka navodi da je tužitelj prijavio potraživanje u iznosu od 35.896.656,72 kn u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o., što uključuje i iznos od 3.671.592,81 kn iz predmetnog ugovora o cesiji te je zbog osporavanja tražbine upućen na parnicu.

3. U dokaznom postupku sud je pročitao ugovor o ustupu potraživanja (list 6 spisa), zaključak Trgovačkog suda u Zagrebu, St-338/12 od 7. srpnja 2014. (list 7-8 spisa), karticu kupca (list 28 spisa), očevidnik o danima insolventnosti (list 29-31 spisa) nalaz i mišljenje Ksenije Špoljarić (list 32-61 spisa), dopis (list 65 spisa), bjanko zadužnice (list 66-75 spisa), prijedlog za otvaranje stečajnog postupka (list 88 spisa), izvod otvorenih računa (list 89-91 spisa), potvrdu Zagrebačka banke (list 92

spisa), zapisnik s ročišta radi izjašnjenja o prijedlogu za otvaranje stečajnog postupka (list 93-94 spisa), zapisnik s ročišta radi rasprave i odluke o načinu za otvaranje stečajnog postupka (list 95 spisa), popis predmeta stečajne mase (list 96-98 spisa), pregled imovine i obveza (list 99 spisa), prijavu tražbine (list 108-129 spisa), rješenje St-979/12 od 12. prosinca 2012. (list 130 spisa), prijedlog za nastavak parnice (list 131-133 spisa), saslušani su svjedok Zdravko Valec (list 162-163 spisa), zastupnica po zakonu tužitelja Alma Klepac (list 164 spisa) i zastupnik po zakonu tuženika Marko Majdandžić (list 165-166 spisa).

4. Sve izvedene dokaze sud je ocijenio primjenom odredbe čl. 8. Zakona o parničnom postupku („Narodne novine“ broj: 53/91, 91/92, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11 i 25/13 – dalje: ZPP), te je utvrdio da je tužbeni zahtjev djelomično osnovan, a djelomično je tužba nedopuštena.

5. Sud je dopustio preinaku tužbe isticanjem zahtjeva za utvrđenjem da ne postoji pravo tuženika na naplatu koristi iz ugovora o cesiji sukladno odredbi čl. 190. st. 2. ZPP-a jer je ocijenio da je to svrsishodno za konačno rješenje odnosa između stranaka.

6. Predmet spora je tužiteljev za pobijanje pravne radnje stečajnog dužnika – Ugovora o ustupu potraživanja od 3. siječnja 2012.

7. Iz zaključka Trgovačkog suda u Zagrebu, St-338/12 od 7. srpnja 2014. proizlazi da je sukladno odredbi čl. 141. st. 4. Stečajnog zakona („Narodne novine“ broj 44/96, 29/99, 129/00, 123/03, 197/03, 187/04, 82/06, 116/10 i 25/12 – dalje: SZ) stečajni sudac dao odobrenje stečajnom upravitelju za podnošenje tužbe za pobijanje pravnih radnji, i to predmetnog ugovora o cesiji. Nije sporno da je stečajni postupak nad tužiteljem otvoren 9. srpnja 2012. pa je tužba koja je podnesena 9. srpnja 2014. podnesena u roku od dvije godine od dana otvaranja stečajnog postupka sukladno odredbi čl. 141. st. 2. SZ-a.

8. Između stranaka nije sporno da su tužitelj kao ustupitelj i tuženik kao primatelj sklopili ugovor o ustupu potraživanja 3. siječnja 2012. Čl. 1. tog ugovora određeno je da stranke utvrđuju kako tuženik ima dospjelo nepodmireno potraživanje prema tužitelju u iznosu od 3.671.592,81 kn, a da tužitelj ima dospjelo nepodmireno potraživanje prema TŽV Gredelj d.o.o. u iznosu od 35.896.656,72 kn, koje je predmet tužbe u predmetu pred Trgovačkim sudom u Zagrebu pod brojem P-7030/10 u pravnoj stvari tužitelja protiv TŽV Gredelj d.o.o.

9. Čl. 2. st. 1. ugovora o ustupu potraživanja ugovoreno je da tužitelj prenosi na tuženika svoje potraživanje prema TŽV Gredelj d.o.o. u iznosu od 3.671.592,81 kn, a čl. 2. st. 3. ugovora o ustupu potraživanja ugovoreno je da se danom kada tuženik naplati ustupljeno potraživanje od TŽV Gredelj d.o.o. gasi potraživanje tuženika prema tužitelju do visine isplaćenog iznosa.

10. Iz sadržaja ugovora o ustupu potraživanja proizlazi da se radi o ugovoru o ustupanju potraživanja radi ispunjenja iz čl. 88. st. 2. Zakona o obveznim odnosima („Narodne novine“ broj: 35/05, 41/08 – dalje: ZO) kojom odredbom je propisano da kad dužnik ustupi svome vjerovniku svoju tražbinu samo radi ispunjenja, njegova se obveza gasi, odnosno smanjuje tek kad vjerovnik naplati ustupljenu tražbinu.

11. Prema odredbi čl. 88. st. 4. ZOO-a u slučaju ustupanja radi ispunjenja dužnik ustupljene tražbine može ispuniti svoju obvezu i prema ustupitelju, čak i kad je obaviješten o ustupanju.

12. Nije sporno da tuženik nije naplatio ustupljenu tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o. i nije sporno da je nad društvom TŽV Gredelj d.o.o. otvoren stečajni postupak. Nije sporno da tuženik nije prijavio tražbinu u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o. To znači da tuženik više nema niti mogućnost naplatiti ustupljenu tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o. jer sukladno odredbi čl. 96. SZ-a stečajni vjerovnici mogu svoje tražbine prema dužniku ostvarivati samo u stečajnom postupku.

13. Nije sporno da je tužitelj u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o. prijavio tražbinu u iznosu od 35.896.656,72 kn, što uključuje i tražbinu koja je predmet pobijanog ugovora o ustupu potraživanja u iznosu od 3.671.592,81 kn. Nije sporno da je u tom stečajnom postupku osporena tražbina tužitelja i nije sporno da se vodi postupak radi utvrđenja osporene tražbine pred ovim sudom pod brojem P-2364/13 (ranije P-7030/10). Nije sporno da u tom postupku još nije donesena niti prvostupanjska presuda.

14. Člankom 127. SZ-a propisano je da pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnoga postupka kojima se remeti ujednačeno namirenje stečajnih vjerovnika (oštećenje vjerovnika), odnosno kojima se pojedini stečajni vjerovnici stavljaju u povoljniji položaj (pogodovanje vjerovnika), stečajni upravitelj u ime stečajnoga dužnika i stečajni vjerovnici mogu pobijati u skladu s odredbama toga Zakona. Navedenom odredbom propisane su opće pretpostavke za pobijanje pravnih radnji koje moraju biti ispunjene neovisno o kojoj se vrsti poboynih pravnih radnji radilo, a koje pretpostavke mora dokazati tužitelj. Te pretpostavke su da je otvoren stečajni postupak; da je prije otvaranja stečajnog postupka poduzeta pravna radnja koja može biti predmetom pobijanja; da je radnja dovela do oštećenja ili pogodovanja vjerovnika i da se krajnji rezultat pobijanja mora očitovati u povećanju mogućnosti namirenja stečajnih vjerovnika.

15. Nije sporno da je stečajni postupak nad tužiteljem otvoren 9. srpnja 2012., dok je ugovor o cesiji sklopljen 3. siječnja 2012. pa su prve dvije od navedenih općih pretpostavki ispunjenje.

16. Na temelju pregleda imovine i obveza tužitelja i popisa predmeta stečajne mase koje je sačinila stečajna upraviteljica tužitelja Alma Klepac u stečajnom postupku koji se vodi nad tužiteljem pod brojem St-338/12 sud je utvrdio da ukupna tržišna vrijednost stečajne mase tužitelja iznosi 77.282.634,13 kn, od čega je vrijednost nekretnina 66.172.134,13 kn, vrijednost pokretnina 5.000,00 kn i vrijednost potraživanja 11.105.500,00 kn, dok ukupan iznos utvrđenih tražbina stečajnih vjerovnika iznosi 203.705.235,21 kn, a tražbine pokrivene razlučnim pravima iznose 94.108.103,65 kn. Sud je utvrdio vrijednost stečajne mase i iznos tražbina stečajnih i razlučnih vjerovnika na temelju ovih isprava jer tuženik vrijednost stečajne mase i iznos utvrđenih tražbina prema ispravama sačinjenim od stečajne upraviteljice u stečajnom postupku koji se vodi nad tužiteljem, a iz popisa predmeta stečajne mase vidljivo je da je tržišnu vrijednost nekretnina procijenio sudski vještak. Prema tome, iz navedenih isprava vidljivo je da stečajna masa nije dostatna za namirenje svih

tražbina stečajnih vjerovnika s obzirom na to da iznos utvrđenih tražbina vjerovnika višestruko nadmašuje vrijednost stečajne mase.

17. Međutim, u konkretnom slučaju radi se o cesiji radi ispunjenja iz čl. 88. st. 2. ZOO-a, a kod cesije radi ispunjenja tražbina ostaje u imovini ustupitelja (tužitelja) sve do naplate tražbine od dužnika (TŽV Gredelj d.o.o.). Dakle, tražbina nije prešla u imovinu tuženika već samim sklapanjem ugovora o cesiji, kako to smatra tužitelj, već ta tražbina ostaje u imovini tužitelja sve dok nije naplaćena od dužnika. Zbog toga dužnik TŽV Gredelj d.o.o. uvijek može ispuniti svoju obvezu i tužitelju sukladno odredbi čl. 88. st. 4. ZOO-a, čak i ako je obaviješten o cesiji. Tuženik nije naplatio tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o., a više ne postoji niti bilo kakva pravna mogućnost da ju naplati jer tuženik nije prijavio tražbinu u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o. Ne postoji pravna mogućnost po kojoj bi tuženik naplatio tu tražbinu izvan stečajnog postupka TŽV Gredelj d.o.o. jer je tražbina nastala prije otvaranja stečajnog postupka nad TŽV Gredelj d.o.o. te bi ju tuženik kao stečajni vjerovnik mogao ostvariti isključivo u stečajnom postupku sukladno odredbi čl. 96. SZ-a. Dakle, tražbina koja je predmet ugovora o ustupu potraživanja od 3. siječnja 2012. i dalje je u imovini tužitelja jer je tuženik nije naplatio te će ostati u imovini tužitelja i bez pobijanja predmetnog ugovora o ustupu potraživanja jer tuženik više nema nikakvu mogućnost naplatiti tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o. po tom ugovoru o ustupu potraživanja. To također znači da tužitelj može naplatiti tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o. neovisno o sklopljenom ugovoru o cesiji. Zbog toga nije ispunjenja opća pretpostavka pobijanja da se krajnji rezultat pobijanja mora očitovati u povećanju mogućnosti namirenja stečajnih vjerovnika. Naime, nikakva imovinska korist neće biti vraćena u stečajnu masu tužitelja pobijanjem ovog ugovora jer tuženik nikakvu imovinsku korist nije stekao. Tuženikova tražbina prema tužitelju nije podmirena sklapanjem ugovora o cesiji radi ispunjenja jer tuženik nije naplatio tražbinu od dužnika. Dakle, ne postoji novčani iznos koji bi tuženik bio dužan vratiti u stečajnu masu u slučaju pobijanja ugovora. Također, kako je ustupljena tražbina i dalje u imovini tužitelja te će ostati u imovini tužitelja neovisno o ugovoru o cesiji budući da ne postoji mogućnost da ju tuženik naplati, to se pobijanjem ugovora o ustupu potraživanja ne bi postigla niti korist u smislu vraćanja te tražbine u stečajnu masu. Ta tražbina se neovisno o tome nalazi u imovini tužitelja i ne postoji mogućnost da izađe iz imovine tužitelja osim na način da tužitelj naplati tu tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o., koju tražbinu je tužitelj i prijavio u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o. i u povodu koje tražbine vodi parnicu radi utvrđenja osporene tražbine.

18. Pogrešno tužitelj smatra da u slučaju ako predmetni ugovor o ustupu potraživanja ne bude pobijen, da će tada tužitelj tražbinu koju naplati od TŽV Gredelj d.o.o. morati platiti tuženiku na temelju tog ugovora o ustupu potraživanja kao obvezu stečajne mase. Obveza ustupitelja iz ugovora o ustupu potraživanja sukladno odredbi čl. 80. i čl. 88. st. 2. ZOO-a nije plaćanje bilo kakvog novčanog iznosa primatelju, već prijenos tražbine. Tuženik je svoju tražbinu prema tužitelju mogao naplatiti tako da naplati ustupljenu tražbinu prema TŽV Gredelj d.o.o., što nije učinio, niti više to može učiniti. Ako TŽV Gredelj d.o.o. ispuni obvezu prema tužitelju sukladno odredbi čl. 88. st. 4. ZOO-a, odnosno ako tužitelj naplati tu tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o., tada osnovu za tražbinu tuženika prema tužitelju u iznosu od 3.671.592,81 kn neće činiti predmetni ugovor o ustupu potraživanja, već će tuženik imati prema tužitelju onu tražbinu radi ispunjenja koje je sklopljen ugovor o cesiji, tj. tuženik prema tužitelju ima novčanu tražbinu u iznosu od 3.671.592,81 kn iz

osnovnog pravnog posla iz kojeg je ta tražbina nastala, a ne iz ugovora o cesiji. Prema tome, tuženik svoju tražbinu prema tužitelju u iznosu od 3.671.592,81 kn može naplatiti samo kao stečajni vjerovnik sukladno čl. 96. SZ-a po istim pravilima kao i drugi stečajni vjerovnici pa ako tužitelj naplati tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o. neće postojati njegova obveza isplatiti tuženiku taj iznos kao obvezu stečajne mase u smislu odredbe čl. 87. SZ-a, već tuženik svoju tražbinu prema tužitelju iz osnovnog pravnog posla može ostvarivati samo kao stečajni vjerovnik.

19. Slijedom navedenog, nisu ispunjenje sve opće pretpostavke za pobijanje pravne radnje ugovora o ustupu potraživanja iz čl. 127. SZ-a.

20. U odnosu na posebne pretpostavke za pobijanje valja istaknuti da se one razlikuju ovisno o tome radi li se o kongruentnom ili inkongruentnom namirenju. Kongruentno namirenje predstavlja pravnu radnju kojom se jednom stečajnom vjerovniku daje ili omogućava osiguranje ili namirenje na način i u vrijeme u skladu sa sadržajem njegova prava (čl. 128. st. 1. SZ-a), dok inkongruentno namirenje predstavlja pravnu radnju kojom se jednom stečajnom vjerovniku daje ili omogućava osiguranje ili namirenje koje on nije imao pravo zahtijevati ili nije imao pravo zahtijevati na taj način (čl. 129. st. 1. SZ-a).

21. Tužitelj koji tvrdi da se radi o inkongruentnom namirenju je dužan to dokazati u smislu odredbe čl. 219. st. 1. ZPP-a, odnosno tužitelj je dužan dokazati činjenicu da je pobijanom pravnom radnjom protivniku pobijanja dano namirenje koje on nije imao pravo zahtijevati na taj način prema sadržaju izvornog pravnog odnosa, s tužitelj tu činjenicu nije dokazao jer se iz svih provedenih dokaza ne može sa sigurnošću utvrditi da tuženik nije imao pravo na namirenje tražbine cesijom prema sadržaju osnovnog pravnog posla.

22. Stoga je primjenom pravila o teretu dokazivanja iz čl. 221.a ZPP-a sud zaključio da se radi o kongruentnom namirenju.

23. Prema odredbi čl. 128. st. 1. SZ-a pravna radnja, poduzeta u posljednja tri mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, kojom se jednom stečajnom vjerovniku daje ili omogućava osiguranje ili namirenje na način i u vrijeme u skladu sa sadržajem njegova prava (kongruentno namirenje), može se pobijati ako je u vrijeme kad je poduzeta dužnik bio nesposoban za plaćanje i ako je vjerovnik u to vrijeme znao za tu nesposobnost.

24. Prema odredbi čl. 128. st. 3. SZ-a smatrat će se da je vjerovnik znao za nesposobnost za plaćanje ili za prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka ako je znao ili je morao znati za okolnosti iz kojih se nužno moralo zaključiti da postoji nesposobnost za plaćanje ili da je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka.

25. Posebne pretpostavke pobijanja u smislu navedene odredbe su da je pravna radnja poduzeta u posljednja tri mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, da je dužnik bio nesposoban za plaćanje u vrijeme poduzimanja radnje i da je vjerovnik (tuženik) u vrijeme poduzimanja radnje znao za nesposobnost za plaćanje.

26. Iz prijedloga za otvaranje stečajnog postupka proizlazi da je društvo Elektrocentar Petek d.o.o. podnijelo prijedlog Trgovačkom sudu u Zagrebu za otvaranje stečajnog postupka nad tužiteljem 8. ožujka 2012. pa je pobijani ugovor o cesiji od 3. siječnja 2012. sklopljen u posljednja tri mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka.

27. Iz potvrde Zagrebačke banke d.d. od 8. ožujka 2012. proizlazi da je tužitelj u razdoblju duljem od 60 dana prije izdavanja te potvrde imao evidentirane nepodmirene obveze, a iz očevidnika o danima insolventnosti proizlazi da je račun tužitelja bio blokiran u razdoblju od 5. rujna 2011. do 29. prosinca 2011., zatim na dan 2. siječnja 2012. te potom od 4. siječnja 2012. neprekidno do otvaranja stečajnog postupka koji je otvoren 9. srpnja 2012. Na sam dan sklapanja ugovora o cesiji 3. siječnja 2012. račun tužitelja nije bio blokiran, ali to ne znači da je bio sposoban za plaćanje na dan 3. siječnja 2012. Prema odredbi čl. 4. st. 6. SZ-a dužnik je nesposoban za plaćanje ako ne može trajnije ispunjavati svoje dospjele novčane obveze. Okolnost da je dužnik podmirio ili da može podmiriti u cijelosti ili djelomično tražbine nekih vjerovnika sama po sebi ne znači da je on sposoban za plaćanje. Račun dužnika bio je neprekidno blokiran od 4. siječnja 2012., dakle, dan nakon sklapanja ugovora, a prije toga bio je blokiran na dan 2. siječnja 2012., tj., dan prije sklapanja ugovora te također, neprekidno blokiran u razdoblju od 5. rujna 2011. do 29. prosinca 2011. Pokraj takve dugotrajne blokade prije i poslije samog dana sklapanja ugovora, činjenica što račun tužitelja nije bio blokiran 3. siječnja 2012. ne dovodi do toga da bi na taj dan tužitelj bio sposoban za plaćanje. Stoga, tuženik je na dan sklapanja ugovora bio nesposoban za plaćanje sukladno odredbi čl. 4. st. 6. SZ-a.

28. Iz kartice kupca tužitelja sud je utvrdio da su tužitelj i tuženik bili u višegodišnjem poslovnom odnosu, počevši od siječnja 2009. godine, u kojem poslovnom odnosu je ostvaren višemilijunski promet. Iz iskaza svjedoka Zdravka Valeca proizlazi da je tuženik bio glavni dobavljač tužitelja za bojani lim. Iz kartice kupca proizlazi da je tužitelj ispunjavao svoje obveze tijekom 2009. i 2010. godine jer je vidljivo da je vršio plaćanja. Nakon toga, stvoren je dug od 3.671.592,81 kn koji je podmiren tek sklapanjem ugovora o cesiji 3. siječnja 2012. Uzimajući u obzir da su tužitelj i tuženik bili u poslovnom odnosu od početka 2009. godine, te uzimajući u obzir opseg tog poslovnog odnosa, te činjenicu da je na početku poslovne suradnje tužitelj podmirivao obveze, a nakon toga su nastupila znatna kašnjenja u plaćanju te je iznos od 3.671.592,81 kn podmiren tek pobijanom cesijom, tuženik je, postupajući s pažnjom dobrog gospodarstvenika, na temelju ovih okolnosti morao zaključiti da postoji nesposobnost tužitelja za plaćanje u vrijeme sklapanja ugovora o cesiji pa se sukladno odredbi čl. 128. st. 3. SZ-a smatra da je tuženik, kao vjerovnik, znao za nesposobnost za plaćanje. Dakle, tuženik je na temelju višegodišnjeg poslovnog odnosa s tužiteljem prije sklapanja ugovora o cesiji morao znati za okolnosti iz kojih je morao zaključiti da je tužitelj nesposoban za plaćanje.

29. Svjedok Zdravko Valec iskazao je da je tuženik bio glavni dobavljač tužitelja za bojani lim, da tuženik zbog kašnjenja tužitelja u plaćanju nije htio isporučivati daljnji lim, već je tražio da se plati 10% do 20% starog duga za sljedeću isporuku te da se radilo cesijama jer je tužitelj bio u blokadi. Iskazao je i da ga je tuženik često kontaktirao u vezi plaćanja, a tužitelj mu je odgovarao da će dobiti novce od svojih dužnika i onda plaćati Vamacu. I iz ovog iskaza svjedoka Zdravka

Valeca proizlazi da je tuženik postupajući s pažnjom dobrog gospodarstvenika morao znati za okolnosti iz kojih je morao zaključiti da je tužitelj nesposoban za plaćanje u vrijeme sklapanja ugovora o cesiji jer mu je bila poznata financijska situacija tužitelja budući da su u poslovnom odnosu nastala stalna kašnjenja u plaćanju te je mu je tužitelj govorio da će platiti dug kada tužiteljevi dužnici njemu plate, iz čega je tuženik također morao zaključiti da tužitelj nema sredstava za podmirenje obveza, već ovisi o naplati svojih potraživanja. Tuženikovo nenaplaćeno potraživanje prema tužitelju došlo je do iznosa od 3.671.592,81 kn, za koji je sklopljen pobijani ugovor o cesiji, pa je tuženik uzimajući u obzir sve okolnosti znao za okolnosti iz kojih je morao zaključiti da je nastupila nesposobnost tužitelja za plaćanje. Neprekidna blokada računa tužitelja postojala je od 5. rujna 2011. do 29. prosinca 2011., dakle, nastupila je više mjeseci prije sklapanja ugovora, te je tuženik koji je bio u višegodišnjem poslovnom odnosu s tužiteljem i kojem je tužitelj prestao vršiti plaćanja morao znati za okolnosti iz kojih je morao zaključiti kako je tužitelj nesposoban za plaćanje.

30. Sud nije povjerovao iskazu zastupnika po zakonu tuženika Marka Majdandžića koji je iskazao da nije imao saznanja da bi tužitelj bio nesposoban za plaćanje i da mu nije bila poznata financijska situacija tužitelja jer je taj iskaz nelogičan s obzirom na to da su tužitelj i tuženik bili u višegodišnjem poslovnom odnosu, a iz kartice dobavljača proizlazi da se radilo o opsežnom poslovnom odnosu u kojem tužitelj, nakon što je na početku podmirivao obveze, potom nije podmirio potraživanje tuženika u iznosu od 3.671.592,81 kn, sve do sklapanja ugovora o cesiji 3. siječnja 2012. Dakle, nakon početne djelomične uplate duga, ostatak potraživanja tuženika koji predstavlja veliki dio njegovog ukupnog potraživanja koje je ostvario prema tužitelju nije bio podmiren sve do sklapanja ugovora o cesiji pa je nelogično da tuženik nije mogao znati za nesposobnost tužitelja za plaćanje, odnosno za okolnosti iz kojih je morao zaključiti da je tuženik nesposoban za plaćanje.

31. Sukladno svemu navedenom ispunjene su posebne pretpostavke iz čl. 128. st. 1. i st. 3. SZ-a, ali nisu ispunjenje sve opće pretpostavke pobijanja iz čl. 127. SZ-a, kako je gore već obrazloženo pa je tužbeni zahtjev neosnovan u dijelu koji se odnosi na pobijanje ugovora o ustupu potraživanja zbog neispunjenja općih pretpostavki.

32. Sud je odbio tužiteljev dokazni prijedlog za saslušanjem svjedoka Ane Potočki Šagud i Jožice Golub sukladno odredbi čl. 292. st. 4. ZPP-a jer nisu bili važni za odluku budući da znanje tuženika za nesposobnost tužitelja za plaćanje može utvrditi i bez tih dokaza, na temelju dokaza koji su izvedeni u ovom postupku. Sud je odbio tužiteljev prijedlog za izvođenjem financijskog vještačenja jer nije bio potreban za odluku budući da je nesporno kako tuženik nije naplatio tražbinu od TŽV Gredelj d.o.o.

33. Tužba je nedopuštena u dijelu koji se odnosi na tužbeni zahtjev za utvrđenje da ne postoji pravo tuženika na naplatu imovinske koristi na temelju ugovora o ustupu potraživanja od 3. siječnja 2012. u iznosu od 3.671.592,81 kn jer tužitelj nema pravni interes za tužbu u tom dijelu.

34. Prema odredbi čl. 187. st. 2. ZPP-a tužba za utvrđenje može se podići kad je to posebnim propisima predviđeno, kad tužitelj ima pravni interes da sud utvrdi postojanje odnosno nepostojanje kakva prava ili pravnog odnosa ili istinitost odnosno

neistinitost kakve isprave prije dospjelosti zahtjeva za činidbu iz istog odnosa ili kad tužitelj ima kakav drugi pravni interes za podizanje takve tužbe.

35. Pravni interes postoji onda ako tužitelj pod pretpostavkom prihvaćanja tužbenog zahtjeva može ostvariti određenu pravnu korist, to jest ako bi na temelju presude kojom je prihvaćen tužbeni zahtjev stekao kakvu pravnu korist koju nije imao bez te presude. U konkretnom slučaju tužitelj ne može steći nikakvu pravnu korist utvrđenjem da ne postoji pravo tuženika na naplatu imovinskih koristi na temelju ugovora o ustupu potraživanja. Prvenstveno, valja istaknuti da u pogledu imovinskih koristi stečenih ugovorom o ustupu potraživanja tužitelj cjelokupnu pravnu zaštitu može ostvariti tužbom za pobijanje pravne radnje te nije potrebno još i utvrđenje da tuženik nema pravo na naplatu imovinskih koristi. Pored navedenog, kako je već obrazloženo, stranke su sklopile ugovor o cesiji radi ispunjenja sukladno čl. 88. st. 2. ZOO-a te tuženik nije naplatio tražbinu od dužnika TŽV Gredelj d.o.o., a od trenutka sklapanja ugovora o cesiji nije poduzeo nikakvu radnju u cilju naplate tražbine od TŽV Gredelj d.o.o. i više niti ne postoji nikakva pravna mogućnost da tuženik naplati tu tražbinu jer ju nije prijavio u stečajnom postupku koji se vodi nad TŽV Gredelj d.o.o. Stečajni vjerovnici mogu naplatiti tražbine isključivo u stečajnom postupku sukladno odredbi čl. 96. SZ-a, pa kako tuženik nije prijavio tražbinu to ne postoji nikakva pravna mogućnost da ju naplati. Kako se radi o cesiji radi ispunjenja to je tražbina i dalje u imovini tužitelja neovisno o ustupu jer ju tuženik nije naplatio, kako je već obrazloženo. Tužitelj može naplatiti tražbinu od dužnika TŽV Gredelj d.o.o. neovisno o cesiji budući da više ne postoji nikakva pravna mogućnost da ju tuženik naplati, a tražbina ostaje u imovini tužitelja sve dok ne bude naplaćena. Prema tome, utvrđenjem da ne postoji pravo tuženika naplatiti imovinske koristi iz ugovora o cesiji tužitelj ne postiže nikakvu pravnu korist jer tuženik nema niti jednu pravnu mogućnost po kojoj bi tu tražbinu naplatio, dok s druge strane, ta tražbina je i dalje u imovini tužitelja neovisno o cesiji te tuženik ne može spriječiti tužitelja u ostvarivanju tražbine kada više ne postoji nikakva pravna mogućnost da tuženik zahtijeva ispunjenje od TŽV Gredelj d.o.o.

36. Slijedom navedenog, tužba u dijelu koji se odnosi na tužbeni zahtjev za utvrđenje da ne postoji pravo tuženika na naplatu imovinskih koristi na temelju ugovora o cesiji je nedopuštena zbog nepostojanja pravnog interesa pa je u tom dijelu tužba odbačena sukladno odredbi čl. 288. st. 2. ZPP-a.

37. Kako je tužbeni zahtjev odbijen u dijelu koji se odnosi na pobijanje ugovora o ustupu potraživanja, to je odlučeno o eventualno kumuliranom tužbenom zahtjevu za utvrđenje ništetnosti ugovora o ustupu potraživanja.

38. Prvenstveno valja istaknuti da članak 27. Zakona o platnom prometu u zemlji („Narodne novine“ broj: 117/01) na koji se tužitelj poziva nije bio na snazi u trenutku poduzimanja pravne radnje – ugovora o ustupu potraživanja od 3. siječnja 2012. s obzirom na to da je taj zakon prestao važiti 1. siječnja 2011. stupanjem na snagu Zakona o platnom prometu („Narodne novine“ broj: 133/09). Člankom 14. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima („Narodne novine“ broj: 91/10) propisano je da je obračunsko plaćanje namira međusobnih novčanih obveza i potraživanja između sudionika obračunskog plaćanja bez uporabe novčanih sredstava, a provodi se kompenzacijom, cesijom, asignacijom, preuzimanjem duga te drugim oblicima namire međusobnih novčanih obveza i potraživanja. Ovršenik –

poslovni subjekt ne smije obavljati obračunsko plaćanje ako u Jedinственном registru računa ima oznaku blokade računa, odnosno zabranu raspolaganja oročenim novčanim sredstvima.

39. Prema odredbi čl. 322. st. 2. ZOO-a ako je sklapanje određenog ugovora zabranjeno samo jednoj strani, ugovor je valjan ako u zakonu nije što drugo predviđeno za određeni slučaj, a strana koja je povrijedila zakonsku zabranu snosit će odgovarajuće posljedice.

40. U članku 30. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima propisana je prekršajna odgovornost poslovnog subjekta ako obavi obračunsko plaćanje u uvjetima blokade računa. Ugovor kojim je ugovoreno obračunsko plaćanje nije ništetan jer postupanje protivno odredbi čl. 14. Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima nema za posljedicu ništetnost pravnog posla budući da takva posljedica nije propisana zakonom, već je propisana prekršajna odgovornost poslovnog subjekta koji krši navedenu zabranu. Dakle, radi se o situaciji da je sklapanje pravnog posla zabranjeno samo jednoj strani (poslovnom subjektu čiji račun je u blokadi) pa stoga sukladno odredbi čl. 322. st. 2. ZOO-a takav pravni posao nije ništetan, već će subjekt koji krši zabranu snositi odgovarajuću prekršajnu sankciju.

41. Slijedom svega navedenog i eventualno postavljeni tužbeni zahtjev na utvrđenje ništetnosti ugovora o ustupu potraživanja je neosnovan.

42. Tuženik je uspio u parnici pa su mu sukladno odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a priznati parnični troškovi u cijelosti. Prilikom odlučivanja koji troškovi će se nadoknaditi tuženicama uzeti su u obzir samo troškovi koji su bili potrebni radi vođenja parnice i odmjereni su prema Tarifi o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika („Narodne novine“ broj: 142/12, 103/14, 118/14 i 107/15 – dalje: Tarifa) sukladno odredbi čl. 155. ZPP-a. O troškovima postupka odlučeno je u granicama zahtjeva konačno postavljenog u troškovniku sukladno odredbi čl. 2. ZPP-a. Vrijednost predmeta spora je 3.671.592,81 kn, koju je i tužitelj naznačio u tužbi sukladno odredbi čl. 40. st. 2. ZPP-a. Suprotno tuženikovim navodima vrijednost predmeta spora koju je tužitelj naznačio je primjerena budući da se predmet spora odnosi na pobijanje ugovora o cesiji i utvrđenje da ne postoji tuženikovo pravo naplatiti tražbinu iz ugovora o cesiji, a predmet ugovora o cesiji je tražbina u iznosu od 3.671.592,81 kn.

43. Tuženiku je priznat trošak sastava odgovora na tužbu u iznosu od 36.720,00 kn prema Tbr. 8. t. 1. Tarife, podneska od 4. svibnja 2015. u iznosu od 36.720,00 kn prema Tbr. 8. t. 1. Tarife, podneska od 19. svibnja 2015. u iznosu od 500,00 kn prema Tbr. 8. t. 3. Tarife, zastupanja na ročištima od 23. travnja 2015., 30. lipnja 2015., 12. listopada 2015., 6. listopada 2016., 29. rujna 2020. i 31. ožujka 2021. u iznosu od 18.360,00 kn za svako ročište prema Tbr. 9. t. 2. Tarife jer se na tim ročištima raspravljalo samo o procesnim pitanjima, za ročište od 8. lipnja 2021. u iznosu od 36.720,00 kn prema Tbr. 9. t. 1. Tarife, što ukupno iznosi 220.820,00 kn. Tuženiku je priznat i trošak PDV-a (25%) na iznos odvjetničke nagrade prema Tbr. 42. Tarife u iznosu od 55.205,00 kn pa ukupni priznati troškovi tuženika iznose 276.025,00 kn.

44. Tuženiku nije priznat trošak sastava prijedloga za privremenu mjeru, žalbe na rješenje o odbijanju prijedloga za privremenu mjeru, sudske pristojbe za prijedlog za privremenu mjeru, rješenje o privremenoj mjeri i žalbu na rješenje o privremenoj mjeri sukladno odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a. Tuženik je u okviru ovog parničnog postupka podnio prijedlog za određivanje privremene mjere te taj postupak predstavlja incidentalni postupak uz ovaj parnični postupak budući da se on ne tiče odlučivanja o biti stvari koja je predmet tužbenog zahtjeva. U postupku za izdavanje privremene mjere tuženik je pravomoćno izgubio jer je rješenjem Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske PŽ-1970/15 od 2. travnja 2015. odbijen tuženikov prijedlog za određivanje privremene mjere. Stoga, tuženiku sukladno odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a ne pripadaju troškovi koji se tiču postupka po prijedlogu za određivanje privremene mjere.

Zagreb, 9. srpnja 2021.

Sudac
Goran Iskra

POUKA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove presude nezadovoljna stranka može podnijeti žalbu Visokom trgovačkom sudu Republike Hrvatske u roku od 8 dana od dana kada je održano ročište na kojem je presuda objavljena ako je stranka bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, odnosno u roku od 8 dana od primitka presude ako stranka nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje, a podnosi se putem ovog suda u dva primjerka za sud i po jedan za svaku protivnu stranku.

DNA:

tužitelju po punomoćniku

1. tuženiku po punomoćniku

2. tuženiku po punomoćniku

Dokument je elektronički potpisan:

GORAN ISKRA

Vrijeme potpisivanja:

09-07-2021

13:41:14

DN:

C=HR

O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU

2.5.4.97=#130D48523337333838313838373732

L=ZAGREB

S=ISKRA

G=GORAN

CN=GORAN ISKRA

Broj zapisa: **eb2fd-aad25**

Kontrolni broj: **00e0b-0b2ad-487cf**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan sljedećim certifikatom:
CN=GORAN ISKRA, L=ZAGREB, O=TRGOVAČKI SUD U ZAGREBU, C=HR

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://usluge.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti-dokumenta/>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Trgovački sud u Zagrebu** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.